پاسخ کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی

آیا شغل عکاس - خبرنگار جزو مشاغل سخت و زیان‌آور است؟

گزارش

سازمان تأمین‌اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتیه‌نو» تلاش دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا کند. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آن‌ها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

- میزان حق‌بیمه جدی کارگران ساختمانی
- نرخ حق‌بیمه ماهانه کارگران رستورانی
- استفاده از مرخصی برای تشرف به حج
- حق‌بیمه کارگری که در دو کارگاه کار می‌کند

احمد فاضلی
کارشناس سازمان تأمین‌اجتماعی

با حکم استخدامی رسمی، بیمه‌شده تأمین‌اجتماعی شاغل در یکی از مناطق شهرداری تهران هستم و ۲۱ سال سابقه پرداخت حق‌بیمه دارم. با توجه به اینکه طبق تشخیص سازمان بهزیستی دارای ۲۵ درصد معلولیت هستم، در سال ۱۴۰۲ درخواست بازنشستگی کرده‌ام، اما تأمین‌اجتماعی اعلام کرده که باید سابقه پرداخت حق‌بیمه من حداقل ۲۵ سال باشد. در حالی که یکی از همکاران معلول که ۲۰ سال سابقه پرداخت حق‌بیمه و ۲۰ درصد معلولیت عادی داشت، در دی‌ماه سال ۱۴۰۱ با بازنشستگی او موافقت شده است. نشریه «آتیه‌نو» نیز در یکی از شماره‌های سال قبل به این موضوع (داشتن حداقل ۲۰ سال سابقه پرداخت حق‌بیمه) اشاره کرده بود. آیا مقررات تغییر پیدا کرده است؟

بله، قبلاً شرط بازنشستگی معلولان عادی شاغل در وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و شهرداری‌ها که بیمه‌شده تأمین‌اجتماعی هستند، منوط به داشتن حداقل ۲۰ سال سابقه پرداخت حق‌بیمه و حداقل ۲۰ درصد معلولیت بود، اما سازمان تأمین‌اجتماعی در اواخر سال ۱۴۰۱ و به استناد آرای ۳۳۳۱ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۹ و ۱۰۶۴ الی ۱۰۸۲ و ۱۲۰۳ و ۱۲۰۴ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و مستفاد از آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و آزادگان و معلولان عادی شاغل در دستگاه‌های دولتی و شهرداری‌ها و دستگاه‌های عمومی غیردولتی طی بخشنامه‌ای اعلام کرده است بیمه‌شدگان تأمین‌اجتماعی شاغل در دستگاه‌های فوق‌الذکر - که دارای احکام استخدامی کارگزینی رسمی هستند- با داشتن حداقل ۲۰ درصد معلولیت، از تاریخ صدور بخشنامه (۱۴۰۱/۱۲/۱۵) جهت بازنشستگی باید حداقل ۲۵ سال سابقه پرداخت حق‌بیمه داشته باشند. لذا شما بعد از چهار سال که سابقه پرداخت حق‌بیمه‌تان به ۲۵ سال برسد، طبق جدول سنوات ارفاقی، با دو سال سابقه ارفاقی می‌توانید بازنشسته شوید.

مالک یک منزل مسکونی ویلایی قدیمی در کرج هستم و تصمیم دارم با تخریب آن، آپارتمان چند طبقه احداث کنم. اطلاع پیدا کرده‌ام که حق‌بیمه ساختمانی برای احداث بنا کاهش پیدا کرده است. اولاً میزان حق‌بیمه چقدر است و دوم اینکه اگر میزان آن رقم بالایی باشد آیا امکان دارد سازمان تأمین‌اجتماعی آن را به‌صورت قسطی دریافت کرده و گواهی لازم را صادر کند؟

در راستای اجرای اصلاح ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۴۰۱/۱۱/۵ مجلس شورای اسلامی، از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون مذکور (۱۴۰۱/۱۲/۲۰) متقاضیان ساخت‌وساز اعم از احداث و یا تجدید بنا در شهرها با مجوز شهرداری، سازمان‌های متولی مناطق آزاد تجاری صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی، شهرک‌های صنعتی و صنفی و مجتمع‌ها و مناطق نمونه گردشگری، باید به‌ازای هر مترمربع زیربنا در هر طبقه به میزان چهار درصد حق‌بیمه پرداخت کنند. صدور پروانه ساختمانی و اجازه ساخت‌وساز توسط مراجع ذی‌ربط منوط به ارائه گواهی واریز حق‌بیمه به‌صورت نقدی یا تقسیطی توسط سازمان تأمین‌اجتماعی است. لازم به توضیح است که گواهی اولیه سازمان تأمین‌اجتماعی صرفاً جهت صدور پروانه ساختمان است و صدور پایان کار ساختمان منوط به ارائه مفاصاحساب بدهی از سوی تأمین‌اجتماعی خواهد بود.

۱۹ سال و ۶ ماه است که به‌طور متوالی در کارگاهی که فعالیت آن نصب داربست و اسکلت ساختمان است شاغل هستم. شغل مذکور جزو مشاغل سخت و زیان‌آور است. من در طول اشتغال در این حرفه در دو نوبت با استفاده از مرخصی بدون حقوق، در نوبت اول یک ماه و در نوبت دوم ۴۰ روز جهت انجام حج واجب به مکه مکرمه مشرف شدم. با توجه به اینکه در یکی از شماره‌های قبلی نشریه قید شده بود که استفاده از مرخصی بدون حقوق جهت انجام فریضه حج واجب موجب زایل‌شدن توالی ۲۰ سال کار در مشاغل سخت و زیان‌آور نمی‌شود، آیا هر دو نوبت تشرف من به مکه مکرمه موجب زایل‌نشدن توالی ۲۰ سال می‌شود؟

خیر، قبلاً در پاسخ به یکی از سؤال‌های خوانندگان نشریه اعلام شد که یک ماه استفاده از مرخصی بدون حقوق جهت ادای فریضه حج، طبق دستورالعمل سازمان تأمین‌اجتماعی و به استناد ماده (۷۶) قانون کار صرفاً برای یک‌بار در مدت اشتغال در مشاغل سخت و زیان‌آور موجب زایل شدن توالی ۲۰ سال نمی‌شود. این مقررات شامل سفر نوبت دوم به بعد مرخصی بدون حقوق نمی‌شود، لذا فقط اولین سفر حج تمتع شما باعث زایل‌نشدن توالی اشتغال به کار در شغل مربوطه خواهد شد.

۱۹ سال است که به‌عنوان عکاس - خبرنگار در یکی از نشریات فعالیت دارم و بیمه‌شده تأمین‌اجتماعی هستم؛ آیا شغل عکاس - خبرنگار جزو مشاغل سخت و زیان‌آور است؟

بله، پیرو تأیید شورای‌عالی حفاظت فنی مبنی بر سخت و زیان‌آور بودن شغل خبرنگاری، سازمان تأمین‌اجتماعی بر اساس مصوبه سال ۱۳۸۳ هیأت دولت، مصادیق خبرنگاری را گزارشگر، مصاحبه‌کننده و خبرنگار - عکاس یا عکاس - خبرنگار، دبیر سرویس، معاون و دستیار دبیر سرویس اعلام کرده که البته مصادیق مذکور بعد از درخواست متقاضی بازنشستگی در مشاغل مذکور، بستگی به تأیید آن در کمیته بدوی استانی مستقر در ادارات کل کار، تعاون و رفاه اجتماعی دارد. لذا شما اگر ۲۰ سال متوالی یا ۲۵ سال متناوب در این سمت دارای سابقه پرداخت حق‌بیمه باشید، می‌توانید درخواست خود را ابتدا به اداره کار ارائه کنید تا پس از تأیید آن در کمیته بدوی و اعلام به سازمان تأمین‌اجتماعی، اقدامات بعدی را در شعبه تأمین‌اجتماعی دریافت‌کننده حق‌بیمه پیگیری کنید.

از اتحادیه مربوطه جواز کسب چلوکبابی دریافت کرده و بعد از ماه مبارک رمضان با سه نفر کارگر کباب‌پز و تخته‌زن و پیشخدمت، چلوکبابی‌ام در کرج راه‌اندازی می‌کنم. خواستم کسب اطلاع کنم که دستمزد مبنای کسر حق‌بیمه و نرخ حق‌بیمه ماهانه کارگاه ما چقدر است؟

چلوکبابی‌ها جزو صنوفی هستند که دارای دستمزد مقطوع‌اند و در شهرهای بیش از ۵۰۰هزار نفر جمعیت (مثل کرج) در سال ۱۴۰۲ دستمزد روزانه تخته‌زن ۱/۳ برابر حداقل دستمزد، معادل ۲میلیون و ۳۰۰هزار و ۳۰۰ریال و دستمزد کباب‌پز ۱/۲۵ برابر حداقل دستمزد، معادل ۲میلیون و ۲۱۱هزار و ۷۹۰ریال و دستمزد پیشخدمت ۱/۲ برابر حداقل دستمزد، معادل ۲میلیون و ۱۲۳هزار و ۳۰۰ریال است و نرخ حق‌بیمه ۳۰ درصد (هفت درصد سهم بیمه‌شده و دو درصد سهم کارفرما و سه درصد بیمه بیکاری برعهده کارفرما) است و حق‌بیمه هر ماه باید حداکثر تا آخرین روز ماه بعدی پرداخت شود. همچنین در لیست‌های ارسالی غیر از درج دستمزدهای روزانه به شرح بالا، باید مبلغ ۱۱میلیون ریال بابت مزایای رفاهی و انگیزه‌ای و مبلغ ۹میلیون ریال نیز بابت حق‌مسکن به‌صورت ماهانه قید و از کلیه ارقام مندرج در لیست، ۳۰ درصد حق‌بیمه کسر شود.

برقکار ساختمان هستم و قبلاً ساکن تهران بودم. اخیراً از سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کارت مهارت درجه یک دریافت کرده و بعد از ثبت‌نام در سامانه رفاهی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی جهت بیمه کارگران ساختمانی، بازرس تأمین‌اجتماعی یکی از شعب تهران اشتغال من در این حرفه را مورد تأیید قرارداده است؛ اما با توجه به مشکلات پیش آمده، همراه با خانواده از تهران به کرج نقل‌مکان کرده و ساکن کرج شده‌ایم. سؤالم این است که آیا برای پیگیری بقیه کارهای بیمه کارگران ساختمانی باید به همان شعبه تأمین‌اجتماعی تهران مراجعه کنم؟

خیر، سازمان تأمین‌اجتماعی جهت مساعدت به متقاضیان بیمه کارگران ساختمانی طی دستورالعملی اعلام کرده که متقاضی بیمه کارگر ساختمانی پس از اخذ کارت مهارت فنی از سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای و ثبت‌نام در سامانه رفاهی (مرحله وضعیت تأیید سربازرس استانی) جهت تعیین وضعیت بیمه‌ای خود، بدون محدودیت استان یا شهر صادرکننده کارت مهارت فنی، جهت دریافت خدمات بیمه کارگران ساختمانی می‌تواند به هر یک از شعب تأمین‌اجتماعی محل سکونت خود مراجعه کند.

مدیر عامل یک شرکت پیمانکاری ساختمانی هستم. در رابطه با قرارداد منعقده با واگذارنده کار، شعبه تأمین‌اجتماعی حق‌بیمه قرارداد را بر مبنای اولیه قرارداد محاسبه و نسبت به صدور اعلام میزان بدهی کرده است؛ اما شرکت در مهلت مقرر به بدهی اعتراض نکرده و منجر به صدور اخطاریه و در نهایت اجراییه شده و برگه لازم‌الاجرا در اسفندماه سال ۱۴۰۱ به شرکت ابلاغ شده است. هم‌اکنون واحد اجراییات تأمین‌اجتماعی خطاب به شرکت، اخطار شروع عملیات اجرایی را داده، اما شرکت مدارک مستندی دارد مبنی بر اینکه قرارداد پیش از اتمام کارهای موضوع پیمان، خاتمه یافته و مبلغ اولیه قرارداد تعدیل شده است. لذا با توجه به اینکه بدهی قطعی شده آیا امکان دارد با طرح موضوع در دیوان عدالت اداری به شکواییه شرکت رسیدگی شود؟

نیازی به تنظیم شکواییه جهت دیوان عدالت اداری نیست، چون طبق ماده (۱۶) الحاقی به آیین‌نامه هیأت‌های تشخیص مطالبات سازمان تأمین‌اجتماعی، چنانچه مدیون ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ اجراییه، اسناد و مدارکی که منحصراً مبین وجود یکی از مصادیق مندرج در این ماده باشد را به سازمان تأمین‌اجتماعی تسلیم کند (و مدعی تضییع حقوق قانونی خود شود) موضوع مورد ادعای مدیون در کمیته‌های شعبه و استانی و ستاد مرکزی تأمین‌اجتماعی مطرح می‌شود. پس از احراز انطباق درخواست کارفرما و اصالت اسناد و مدارک ارسالی، در صورت تأیید ادعای کارفرما، صرفاً برای یک‌بار قابل‌رسیدگی در هیأت تشخیص مطالبات تجدیدنظر خواهد بود، لذا با توجه به اینکه موارد (ارائه اسناد و مدارک متقن فسخ قرارداد و یا ارائه مستندات قانونی که بیانگر خاتمه قرارداد) پیش از اتمام عملیات موضوع پیمان و یکی از مصادیق مندرج در ماده (۱۶) فوق‌الذکر است، پیشنهاد می‌شود به ضمیمه مدارک مربوطه موضوع را به شعبه تأمین‌اجتماعی منعکس کنید تا مورد رسیدگی قرارگیرد. شایان ذکر است ادامه عملیات اجرایی تأمین‌اجتماعی موکول به اتخاذ تصمیم هیأت تشخیص مطالبات خواهد بود و شامل سایر بدهی‌های احتمالی اجرایی مدیون نیست.

- طبق ماده (۳۴) قانون تأمین‌اجتماعی، اگر بیمه‌شده برای دو یا چند کارفرما در نوبت‌های مختلف کار کند، هر یک از کارفرمایان مکلف هستند به نسبت مزد یا حقوقی که به بیمه‌شده پرداخت می‌کنند، حق‌بیمه سهم بیمه‌شده را از مزد او کسر و همراه سهم خود به سازمان تأمین‌اجتماعی پرداخت کنند
- افراد شاغل در مؤسسات و شرکت‌های دولتی که مشمول قانون تأمین‌اجتماعی هستند، چنانچه در دوره استفاده از مرخصی بدون حقوق از حالت اشتغال خارج شوند، اگر تابع نظام بیمه‌ای دیگری نباشند می‌توانند در صورت احراز شرایط مربوطه، به ادامه بیمه‌پردازی از طریق بیمه اختیاری و یا بیمه مشاغل آزاد اقدام کنند
- متقاضی ادامه بیمه به‌طور اختیاری، فارغ از محل و شعبه دریافت‌کننده حق‌بیمه قبلی می‌تواند جهت عقد قرارداد بیمه اختیاری به هر یک از شعب و یا کارگزاری‌های سازمان تأمین‌اجتماعی در سراسر کشور مراجعه کند

در دو نوبت کاری صبح و بعدازظهر در دو کارگاه و با دو کارفرما کار می‌کنم، چون کارفرمای کارگاه شیفت صبح نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق‌بیمه من اقدام می‌کند، کارفرمای نوبت بعدازظهر اظهار می‌دارد که چون من در کارگاه نوبت صبح بیمه هستم، نباید در کارگاه شیفت بعدازظهر بیمه شوم، آیا این تلقی کارفرما بر وفق قانون و مقررات تأمین‌اجتماعی است؟

خیر، ادعای کارفرما برخلاف قانون تأمین‌اجتماعی است، چون طبق ماده (۳۴) قانون تأمین‌اجتماعی، اگر بیمه‌شده برای دو یا چند کارفرما در نوبت‌های مختلف کار کند، هر یک از کارفرمایان مکلف هستند به نسبت مزد یا حقوقی که به بیمه‌شده پرداخت می‌کنند، حق‌بیمه سهم بیمه‌شده را از مزد او کسر و همراه سهم خود به سازمان تأمین‌اجتماعی پرداخت کنند، البته باید جمع چند دستمزد بیمه‌شده از نصاب حداکثر دستمزد (هفت برابر حداقل دستمزد) تجاوز نکند.

۹ سال و ۶ ماه است که در یک شرکت دولتی شاغل و بیمه‌شده تأمین‌اجتماعی و در حال استفاده از مرخصی زایمان هستم. تصمیم دارم بعد از اتمام مرخصی بارداری، جهت نگهداری فرزندم، شش ماه از مرخصی بدون حقوق استفاده کنم. در طول مرخصی بدون حقوق برای بهره‌مندی از درمان تأمین‌اجتماعی و همچنین عدم ایجاد خلاء در سوابق بیمه‌ام چه اقدامی می‌توانم انجام دهم؟

افراد شاغل در مؤسسات و شرکت‌های دولتی که مشمول قانون تأمین‌اجتماعی هستند، چنانچه در دوره استفاده از مرخصی بدون حقوق از حالت اشتغال خارج شوند، اگر تابع نظام بیمه‌ای دیگری نباشند می‌توانند در صورت احراز شرایط مربوطه، به ادامه بیمه‌پردازی از طریق بیمه اختیاری و یا بیمه مشاغل آزاد اقدام کنند. همچنین بعد از اتمام مرخصی بدون حقوق و با شروع به کار مجدد در محل اشتغال قبلی با قطع پرداخت بیمه اختیاری یا مشاغل آزاد مجدداً می‌توانند از طریق محل اشتغال بیمه اجباری شوند. بنابراین پیشنهاد می‌شود شما در مدت مرخصی بدون حقوق، یا بیمه زنان خانه‌دار با استفاده از درمان (در قالب بیمه مشاغل آزاد) و یا بیمه اختیاری شوید، ضمناً چون دوران استفاده از مرخصی زایمان جزو سابقه بیمه منظور می‌شود لذا چون با جمع سوابق قبلی و مرخصی بارداری حداقل ۱۰ سال سابقه بیمه دارید از اعمال شرط سن و سابقه برای بیمه اختیاری و مشاغل آزاد معاف هستید.

در یکی از شعب تأمین‌اجتماعی استان خوزستان، پنج سال سابقه بیمه اجباری تأمین‌اجتماعی دارم. در حال حاضر هم ساکن تهران هستم. اگر بخواهم بیمه اختیاری شوم باید به همان شعبه‌ای که سابقه بیمه دارم مراجعه کنم؟

خیر، متقاضی ادامه بیمه به‌طور اختیاری، فارغ از محل و شعبه دریافت‌کننده حق‌بیمه قبلی می‌تواند جهت عقد قرارداد بیمه اختیاری به هر یک از شعب و یا کارگزاری‌های سازمان تأمین‌اجتماعی در سراسر کشور مراجعه کند. علاوه بر این سازمان تأمین‌اجتماعی طی دستورالعملی اعلام کرده که متقاضیان بیمه اختیاری غیر از مراجعه حضوری، می‌توانند با ورود به سامانه خدمات غیرحضوری به نشانی (es.tamin.ir) به‌صورت غیرحضوری نیز نسبت به درخواست و انعقاد قرارداد بیمه اختیاری اقدام کنند.

ATIYE ONLINE NEWS AGENCY
atiyeonline.ir
رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی